

УДК 636.5:596

Мельник Т. В., студентка I курсу спеціальності «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», факультет ВМТТ

Науковий керівник – Пустова Н. В., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

СЕЛЕКЦІЯ У ГОЛУБІВНИЦТВІ

У світу є понад 800 порід домашніх голубів, різних між собою за розмірами, формами, кольором, малюнком і льотним здібностям. Чистопорідна племінна птиця для експорту розводиться в спеціальних господарствах. У промислових м'ясних господарствах культивуються: карно, гігантські гомери, кінги, моденські, мондайки, кобурзькі жайворонки, штросери та мальтійські. У світову колекцію голубів м'ясних порід сьогодні, крім уже згаданих вище, входять такі породи: римські, монтобани, ринслегер, флорентійські, фламенка, хуншекен, маріола, лізицано, меоф, лебанон, сотобанка, маноте, пікарда пікантива, канік прахенський, коіуза.

У своїй книзі «Розведення голубів» (1977 р.) професор С. Петерфі пропонує більш розширену класифікацію і розділяє всі породи на 12 груп: 1) прості голуби (сизий), 2) польові або кольорові; 3) велетні, 4) куроподібні; 5) сурмачі-барабанщики, 6) кучеряві, 7) яcobіни; 8) павичі; 9) чайки; 10) дутиші; 11) бородавчасті; 12) льотні й перекидні. У чехословацьких голубівників є своя умовна класифікація, яка передбачає поділ усіх порід домашніх голубів на 8 груп. За каталогом 1970 р.: 1) корисні голуби; 2) великі голуби, 3) курячі; 4) дутиші (великі, середні, дрібні), 5) декоративні (кольорові, чайки, барабанщики, структурні); 6) бородавчасті; 7) льотні (турмани – короткодзьобі, середньодзьобі, довгодзьобі); 8) спортивні (поштові).

За оцінки голубів зіставляють з еталоном (стандартом) тієї чи іншої породи. Для всіх основних порід голубів є описи – стандарти, в яких відображені вимоги до форми, розмірів, положення окремих частин тіла, структури оперення, його кольору та малюнку, живої маси, стилю й тривалості польоту.

У кожного голуба є особливості: – чистокровність (чистопородності), що характеризує генотип організму; – життєздатність це пристосованість організму до умов утримання, погоди і клімату; – льотні якості це здатність голуба літати на великій або малій висоті, добре орієнтуватися під час польоту, долати великі відстані з різними швидкостями або виконувати при польоті акробатичні трюки; – характер воркування, властивий для окремих порід, наприклад сурмачі-барабанщики; – темперамент або поведінка голуба, що характеризує його у навколишньому середовищі; – виводкові якості це здатність продовження свого роду (несучість, висиджування і вигодовування).

На виставках і конкурсах проводять екстер'єрну оцінку. В наш час застосовується 100-бальна система оцінки. При оцінці у голубів визначають відхилення породних ознак від стандарту. Відхилення розглядаються як недоліки, за які знімаються бали за кожним пунктом. Залежно від важливості недоліків їх поділяють на незначні, дрібні та великі.

Основні способи розведення голубів – це відбір і підбір. Сутність відбору полягає в тому, що залишаються на плем'я кращі голуби та вибраковуються гірші.

Під підбором розуміють парування відібраних голубів з метою збереження та посилення у потомстві бажаних якостей. Відбір і підбір ведеться за індивідуальними якостями птахів: продуктивністю (скороспілість і жива маса в м'ясному голубівництві), льотними якостями (гінні/швидкісні та спортивні породи), ступенем розвитку якої-небудь декоративної ознаки (декоративні породи). Під час відбору та підбору необхідно враховувати екстер'єр і конституцію птахів, походження та якість потомства. Оцінювання отриманого потомства показує, наскільки вдало проведені відбір і підбір.

Підбір батьківських пар з однаковими позитивними якостями самця та самки називається однорідним. Найбільш вдалі бувають комбінації парувань під час однорідного підбору за екстер'єром. Проте, з урахуванням походження птахів, що спаровують, та з наступним оцінюванням їхнього потомства. Вдалий підбір багато у чому залежить від досвіду та спостережливості голубівника, знання спеціальної літератури.

Кожний голубівник племінну роботу зі своїми птахами повинен проводити цілеспрямовано, чітко і конкретно уявляючи собі той тип голуба, який він хоче отримувати в остаточному підсумку. Успіх перш за все залежить від глибокого знання індивідуальних особливостей кожного голуба. Трапляється, що один і той же плідник у різних поєднаннях дає потомство різної якості.

Різномірний підбір, тобто підбір батьківських пар з ознаками, що не співпадають, призводить до отримання потомства проміжних форм. Використовується як у декоративному, так і в льотному голубівництві. Наприклад, турмана з феноменальним перекидом, під час якого голуби часто розбиваються об землю, парують з турманом простольотним – майже без перекиду й отримують приплід з нормальним перекидом у польоті. Відбір і підбір потребують творчого ставлення, винахідливості.

За неможливості складання пари голубів однакового кольору відомі випадки підбору до голуба повністю чорного кольору голубки повністю червоного і, навпаки (під час розведення павичів, кар'єрів), парують голубів однієї породи з різко забарвленими щитками, наприклад, чорно-чистих з червоно-чистими, червоно-чистих з жовто-чистими. Прикладом урівноваження ознак кольору може бути робота з якобінами: голубу зі збільшеною кількістю забарвлених махових пір'їн у крилі добирають голубку зі збільшеним білим забарвленням у тих же махових пір'їнах, що і в голуба.

Основні напрямки селекції у м'ясному голубівництві: – створення високопродуктивних гібридів, за живою масою; – виведення птахів з високою несучістю, відсутністю сезонної паузи несучості та здатністю до виділення значної кількості зобного молока, що сприяє інтенсивному росту молодняку в перші 10 днів життя та 4 тижневого віку; – підвищення виходу м'яса на пару голубів.